

Redefining Genocide: Settler Colonialism, Social Death and Ecocide

ผกาวดี สุพรรณจิตวนา

ร.ด. (สาขาวิชารัฐศาสตร์), อาจารย์ ดร.

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-mail: pakawadee27@gmail.com

193

ปีที่ 23

ฉบับที่ 1

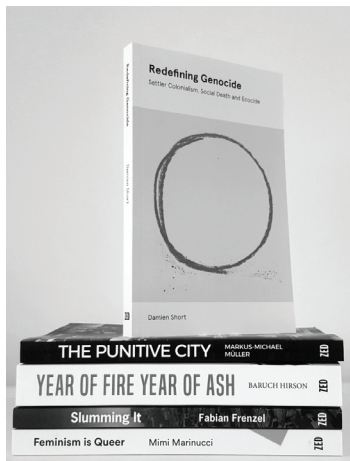
ม.ค.

-

เม.ย.

2560

Damien Short. (2016). **Redefining Genocide: Settler Colonialism, Social Death and Ecocide**. London: Zed Books. 224 pp.

“การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์” (Genocide) เป็นคำที่น่าสนใจและสร้างความตระหนักไปพร้อมๆ กัน เนื่องจากมีนัยความหมายที่บ่งบอกถึง “ความตาย” ของผู้คนจำนวนมาก ความเข้าใจต่อการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในมิติของของความรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจของ “คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งบางส่วนหรือทั้งหมด” เกิดจากนิยามที่องค์การสหประชาชาติให้การรับรองสนธิสัญญา

ต่อการป้องกันและการลงโทษในอาชญากรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในปี 1948 (The United Nations 1948 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (the Genocide Convention) ซึ่ง Raphael Lemkin นักกฎหมายผู้นิยามศัพท์คำว่า Genocide ได้ผลักดันจนบังคับใช้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ภายใต้ความพยายามนั้นในกลุ่มผู้ศึกษา “การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์” ต่างทราบบว่า ความหมายดั้งเดิมที่รวมการทำลายวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่ Lemkin เสนอควบคู่กับการทำลายชีวิตกลุ่มคนได้ถูกตัดออกไป

ใน Redefining Genocide : Settler Colonialism, Social Death and Ecocide ได้แสดงความหมายและความสำคัญของนิยามที่หายไปของ Lemkin ว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าการทำลายชีวิตและร่างกายโดยตรง ผ่านการเชื่อมโยงการตั้งถิ่นฐานของเจ้าอาณานิคม การทำลายล้างสังคมและสิ่งแวดล้อมกับ “การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์” มนุษย์ โดย Demien Short ได้วิเคราะห์ความหมายเดิมของ “Genocide” จากร่างข้อเสนอแรกที่ Lemkin เสนอต่อ UN เพื่อผลักดันกฎหมายการป้องกันและเอาผิดต่ออาชญากรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

หนังสือ Redefining Genocide : Settler Colonialism, Social Death and Ecocide ประกอบด้วย 7 บทพร้อมส่วนสรุปในตอนท้าย โดย 2 บทแรก Short ได้พยายามแสดงหลักฐานการสืบค้นเอกสารของ UN และนักวิชาการที่ศึกษาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เพื่อแสดงแนวคิดและพัฒนาการของความหมายการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในมิติของการทำลายวัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม ก่อนแสดงความชัดเจนของการสูญเสียชีวิตผู้คน วิถีชีวิตและอัตลักษณ์ของกลุ่มคนผ่านกรณีศึกษา 3 กรณีในบทที่ 3, 4 และ 5 ได้แก่ กรณีปาลเลสตีน กรณีศรีลังกา และกรณีอัลเบอร์ตาเหนือ (Northern Alberta) ในแคนาดา ตามลำดับ รวมทั้งสรุปมุมมองต่อการศึกษาศึกษาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของเขาในอนาคต

การฆ่าล้างวัฒนธรรมคือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

การนิยามการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) ของ Lemkin มีรากฐานมาจากศัพท์ 2 คำ คือ “Barbarity” หมายถึง การฆ่าบุคคล และ “Vandalism”

หมายถึง การทำลายวิถีชีวิตหรือการฆ่าล้างวัฒนธรรม (หน้า 18) โดยมีวลีที่สำคัญที่เขากล่าวถึงการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ว่า คือ การทำลายรูปแบบของผู้ถูกยึดครองกับการกำหนดรูปแบบของผู้ยึดครอง แต่เมื่อแนวคิดของ Lemkin ถูกนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของ UN ความหมายของการทำลายวิถีชีวิตได้หายไป ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างของการปกป้องกลุ่มบุคคลที่อ่อนแอ หรือกลุ่มชนพื้นเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ที่ถูกยึดครองผืนดินของพวกเขาไป

Short ได้เสนอในบทที่ 1 ว่า การตั้งถิ่นฐานของประเทศเจ้าอาณานิคมบนพื้นดินต่าง ๆ ในโลก ได้ทำลายวิถีชีวิตหรือเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของชนเผ่าดั้งเดิมบนพื้นดินเหล่านั้นจนหมดสิ้น และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้กลายเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชนเผ่าหรือกลุ่มคนเหล่านั้นไปไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม นั่นคือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ทางวัฒนธรรมนั่นเอง เพื่อยืนยันเรื่องนี้ Short ได้เสนอว่า การฆ่าล้างวัฒนธรรม (Cultural Genocide) เป็นกระบวนการบังคับให้คนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของตัวเองจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม จนพวกเขาไม่สามารถจะถ่ายทอด 1) ความเชื่อ 2) วิถีชีวิต 3) ความรู้และภาษา และ 4) สถาบันทางสังคมของพวกเขาให้กับรุ่นต่อไปได้ (หน้า 35) ลักษณะเช่นนี้จะทำให้สังคมของชนเผ่าหรือกลุ่มคนเหล่านั้นค่อย ๆ ถูกทำลายจนหายไปในที่สุด

ประเด็นสำคัญที่ต้องแยกแยะในบทนี้ก็คือ การแยกแยะความแตกต่างระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและการฆ่าล้างวัฒนธรรม หากเราเชื่อว่า “วัฒนธรรม” ไม่หยุดนิ่งและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในมุมมองของ Short เห็นว่า Lemkin เองได้ตระหนักในเรื่องนี้ และได้อธิบายจำแนกไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจะค่อยเป็นค่อยไปและเป็นกระบวนการที่เป็นไปโดยธรรมชาติ (หน้า 31)

ส่วนการฆ่าล้างวัฒนธรรมนั้นเกี่ยวเนื่องกับสิ่งแวดล้อมที่คนแต่ละกลุ่มดำรงอยู่อย่างแนบแน่น เพราะการดำรงวิถีชีวิตของคนแต่ละกลุ่มจะสามารถเป็นไปได้อย่างกลมกลืนได้รับการเกื้อหนุนจากธรรมชาติ ขณะที่ความสัมพันธ์ของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และการฆ่าล้างสิ่งแวดล้อม (Ecocide) นั้น Short ได้เสนอให้เห็นอย่างชัดเจนในบทต่อมา

อาชญากรรมต่อสันติภาพและความมั่นคงของมนุษย์ (Crimes Against Peace and Security of Mankind)

“การฆ่าล้างสิ่งแวดล้อม” (Ecocide) ปรากฏขึ้นครั้งแรกในการสมมนาเรื่อง “สงครามและความรับผิดชอบของชาติ” ของสมาคมเกรสในกรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา การสมมนาครั้งนี้มีประเด็นเกี่ยวกับอาชญากรรมที่สหรัฐฯ กระทำในสงครามเวียดนาม ซึ่ง Galston เสนอให้มีการสร้างข้อตกลงระหว่างประเทศที่จะต่อต้านการฆ่าล้างสิ่งแวดล้อม (หน้า 40) การฆ่าล้างสิ่งแวดล้อม ถูกให้นิยามว่า “มาตรการการทำลายล้างหรือบ่อนทำลายหลากหลายวิธีการ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเสียหายหรือทำลายนิเวศวิทยาในพื้นที่หนึ่งๆ แล้วก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช” หรือ “การกระทำของมนุษย์ทั้งรัฐและไม่รู้ตัวที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม จนไม่สามารถฟื้นคืนกลับมาได้ทั้งในช่วงสงครามและช่วงปราศจากสงคราม” หากพิจารณาจากนิยามดังกล่าว การฆ่าล้างสิ่งแวดล้อมที่ Short เสนอจึงเป็นการกระทำของมนุษย์ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจในหลากหลายวิธีการทำให้เกิดการทำลายระบบนิเวศแบบไม่สามารถแก้ไข ฟื้นคืนให้กลับมาเป็นปกติได้ และการทำลายระบบนิเวศนั้นเป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ในพื้นที่นั้นจนกระทั่งยากลำบากที่จะมีชีวิตรอยู่หรือกระทั่งเสียชีวิตจากอันตรายนั้น

มีความพยายามหลายครั้งใน UN ที่จะผลักดันการนิยามการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำลายสิ่งแวดล้อมด้วย กระทั่งมีการเสนอ “ร่างกฎหมายอาชญากรรมต่อสันติภาพและความมั่นคงของมนุษย์” (Code of Crimes Against Peace and Security of Mankind) แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จในการผลักดันให้เป็นกฎหมายระหว่างประเทศ คงมีเพียงบางประเทศ เช่น เวียดนาม มอนโดวา ยูเครน จอร์เจีย ที่นำประเด็นเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นกฎหมายภายในประเทศในชื่อ “อาชญากรรมต่อสันติภาพ” หรือ “อาชญากรรมต่อสิ่งแวดล้อม”

การฆ่าล้างสิ่งแวดล้อมในฐานะอาชญากรรมต่อสันติภาพ ถูกมองผ่านมิติของขีดสูงสุดของการเติบโต (Limits to growth) และแหล่งพลังงานใหม่

ที่ใช้กลวิธีที่ทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างมากและรุนแรง(extreme energy) ซึ่งอาศัยการสร้างเทคโนโลยีที่จะสกัดพลังงานจากสิ่งอื่น เช่น ทরาย และหิน เนื่องจากแหล่งพลังงานดั้งเดิมของโลกคือน้ำมันกับก๊าซ กำลังจะหมดไปและไม่สามารถนำพลังงานเหล่านั้นกลับมาใช้ได้อีกต่อไป แหล่งพลังงานสร้างความผูกพันอย่างลึกซึ้งระหว่างบริษัทผลิตพลังงานยักษ์ใหญ่ข้ามชาติทั้งหลายกับรัฐบาล ทำให้เกิดวาทกรรม “ความมั่นคงทางพลังงานเป็นความมั่นคงของชาติ” วาทกรรมนี้ได้เปิดโอกาสให้ชาติมหาอำนาจหรือรัฐบาลฉกฉวยประโยชน์ รุกล้ำพื้นที่ต่างๆ เพื่อสร้างพลังงานด้วยกลวิธีอื่นๆ โดยไม่สนใจผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือกระทั่งชีวิตผู้คนที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมายของพวกเขา นอกจากนี้การกระทำของมนุษย์ได้เปลี่ยนแปลงสภาพอากาศของโลกอย่างสิ้นเชิง ซึ่งในงานของ Short เสนอว่ามีความเกี่ยวพันอย่างลึกซึ้งระหว่างกระบวนการสร้างพลังงานที่ใช้กลวิธีที่ทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างมากและรุนแรง (extreme energy) กับการละเมิดสิทธิมนุษยชน (หน้า 55) ซึ่งปรากฏในกรณีศึกษาในบทที่ 3 เรื่องของปาเลสไตน์ บทที่ 4 กรณีศรีลังกา บทที่ 5 กรณีออสเตรเลีย และบทที่ 6 กรณีอัลเบิร์ตดำเหนือ ในแคนาดา

การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่ไม่ปรากฏ

Short เสนอข้อมูลการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่นิยามผ่านการกลับไปพิจารณาร่างข้อเสนอแรกของ Lemkin ซึ่งในการนิยามการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของ UN ไม่ปรากฏอันได้แก่ การทำให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหายไปโดยการทำลายวัฒนธรรม ซึ่ง Short ได้เสนอข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นจริงและยังดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องจนปัจจุบันผ่านกรณีศึกษา 4 กรณี คือปาเลสไตน์ ศรีลังกา ออสเตรเลีย และอัลเบิร์ตดำเหนือ ในแคนาดา ดังนี้

การทำให้หายไปโดยการพรางวิถีชีวิตดั้งเดิม

การที่กลุ่มชนเผ่าที่เคยมีวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของตนเองจะสามารถดำรงความเป็นชนเผ่าอยู่ได้ย่อมมีเงื่อนไขของการถ่ายทอดวัฒนธรรมของ

กลุ่มตนเองจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งต้องอาศัยการมีพื้นที่และอำนาจตัดสินใจดำเนินวิถีชีวิตของกลุ่มหรือชนเผ่าอย่างปราศจากการแทรกแซง ดังกรณีของชาวพื้นเมืองชาวอะบอริจินในออสเตรเลียซึ่งวิถีชีวิตดั้งเดิมผูกพันกับการมีที่ดินเป็นของตนเองและอาศัยที่ดินเหล่านั้นในการดำเนินส่งผ่านวัฒนธรรมของชนเผ่า (หน้า 143) ขณะที่รัฐบาลออสเตรเลียได้ดำเนินนโยบายที่มีจุดประสงค์ในการนำที่ดินของชนพื้นเมืองมาทำกิจกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นมาอย่างต่อเนื่องในชื่อต่างๆ กัน (หน้า 138-139)

การพัฒนาที่ปราศจากการยึดโยงรากเหง้า

หลังยุคอาณานิคม (ทศวรรษ 1970) ชาวอะบอริจินในออสเตรเลียได้กลับเข้าดำรงชีวิตในพื้นที่ด้านเหนือและได้ครอบครองพื้นที่ดั้งเดิมตัวเอง แต่หลังทศวรรษ 1990 รัฐบาลออสเตรเลียภายใต้อิทธิพลการพัฒนาบนฐานคิดเรื่องทุนนิยม (หน้า 144) มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าให้สินทรัพย์เป็นตัววัดความสามารถของเจ้าของสินทรัพย์และรัฐบาลผู้บริหารประเทศ ดังนั้น การปล่อยให้สินทรัพย์ดำเนินไปตามวิถีดั้งเดิมกลายเป็นหลักฐานของการด้อยพัฒนาหรือไม่พัฒนา ด้วยฐานคิดนี้รัฐบาลออสเตรเลียจึงพยายามผลักดันโครงการภายใต้ชื่อต่างๆ อาทิ Leaving Remote Communities (1990), Closing the Gap (2009) (หน้า 11) และ Stronger Future (หน้า 139) เพื่อนำที่ดินอันอยู่ในความครอบครองของเผ่าชาวอะบอริจินมาพัฒนาเพื่อสร้างรายได้โดยความยินยอมของผู้ถือครองที่ดินผ่านการแลกเปลี่ยนด้วยสัญญาเช่าที่ดินและให้ผู้ถือครองที่ดินย้ายถิ่นในทางกลับกันในพื้นที่ชนเผ่าไม่ยินยอมย้ายถิ่นก็จะไม่ได้ทรัพยากรที่จะใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่หรือได้รับเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ลักษณะเช่นนี้ Amnesty International (หน้า 145) ระบุว่า เป็นการสร้างเงื่อนไขให้ชนเผ่าไม่มีทางเลือก ต้องยินยอมย้ายถิ่น ขณะที่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชนเผ่าผูกโยงกับการใช้ชีวิตในที่ดิน การสูญเสียที่ดินทำให้ไม่สามารถส่งผ่านวัฒนธรรม ไม่สามารถปลูกฝังอัตลักษณ์และสร้างความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณของกลุ่มได้ ขณะที่คนที่ย้ายไปอยู่ในเมืองตามที่

รัฐบาลได้เตรียมให้ที่ไม่สามารถเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ได้นั้นเป็นการฆ่าวัฒนธรรมของผู้คน และไม่อนุญาตให้ชนเผ่าชาวอะบอริจินสร้างความเข้มแข็งของตัวเอง จากทั้งสองกรณีดังกล่าวส่งผลให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกในกลุ่มที่ยินยอมยกที่ดินให้รัฐบาลเช่า และการย้ายถิ่นโดยไม่สามารถปรับตัวกับสังคมใหม่ กระทั่งเด็กที่เกิดในพื้นที่ใหม่ก็ไม่อาจยึดโยงกับวัฒนธรรมเดิมของพ่อแม่และวัฒนธรรมแบบคนเมืองได้ ขณะที่กลุ่มที่ไม่ยอมย้ายถิ่นก็ถูกทอดทิ้งให้อยู่ในพื้นที่ขาดแคลนปัจจัยที่เอื้อให้สามารถพัฒนาตัวเองตามรากฐานวัฒนธรรมเดิม ซึ่ง Short เห็นว่าการทำให้ชนพื้นเมืองกลายเป็นคนแปลกหน้าในวัฒนธรรมของตัวเองผ่านการทำให้พวกเขาไม่สามารถดำรงชีวิตในพื้นที่ดินของเขาได้เป็นการดำรงอยู่ของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

การบีบคั้นความสามารถในการดำรงชีวิตผ่านเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อม

ปัญหาการขาดแคลนพลังงานทำให้เกิดความตึงเครียดด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะกับพื้นที่ของชนเผ่า โดย Short ได้เสนอข้อเท็จจริงจากกรณีศรีลังกา ซึ่งรัฐบาลศรีลังกามีนโยบายให้ชาวสิงหลย้ายถิ่นฐานเข้าไปอยู่ในพื้นที่ดั้งเดิมของชาวทมิฬ (หน้า 125) จนทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว และสร้างปัญหาปัจจัยพื้นฐานไม่เพียงพอ นอกจากนั้นรัฐบาลได้สร้างโครงการจำนวนมากรองรับการย้ายถิ่นของชาวสิงหลเหล่านั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าให้เป็นฟาร์มเกษตรจนป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็ว แต่ชาวทมิฬกลับถูกจำกัดพื้นที่เพาะปลูก ขณะที่ในชาวปาเลสไตน์ที่อาศัยอยู่ใน GAZA (หน้า 76-85) ได้ถูกรัฐบาลอิสราเอลสร้างเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมจนไม่เหมาะที่จะอยู่อาศัยได้ หรือประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต โดยการจำกัดการเคลื่อนย้าย การปิดกั้นการเข้าออกของสินค้าและปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งมีการทำลายฟาร์มของชาวปาเลสไตน์ ประการที่สำคัญคือการทำลายแหล่งน้ำ ซึ่งทำให้พื้นที่ใน GAZA ขาดแคลนน้ำทั้งเพื่อการอุปโภคและบริโภค ตลอดจนทำให้ GAZA ไม่มีระบบการจัดการขยะ ส่งผลให้พื้นที่อยู่อาศัยที่มีความแออัดเต็มไปด้วยขยะและสิ่งปฏิกูล ดังนั้น การสร้างเงื่อนไขให้มีความยากลำบาก

ในการดำรงชีวิตจึงเป็นหนึ่งในคำนิยามของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ส่วนในแคนาดาและออสเตรเลียมีประเด็นการดำเนินนโยบายพลังงานในพื้นที่ของชนเผ่าดั้งเดิมโดยวิธีการที่ไม่คำนึงถึงความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม กรณีอัลเบอร์ตาเหนือในแคนาดา นั้น Short เสนอว่ามีโครงการจำนวนมากที่มีกิจกรรมหลากหลาย ซึ่งมีเป้าหมายในการทำลายปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ เนื่องจากรัฐบาลต้องการผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจผ่านการผลิตพลังงานจากทรายน้ำมัน (Tar sand) จากข้อจำกัดของแหล่งพลังงานที่มีในโลกทำให้ธุรกิจน้ำมันที่มุ่งหวังทำกำไรจากพลังงานน้ำมันต่อไปมีเป้าหมายที่จะผลิตน้ำมันจากทรายน้ำมัน ซึ่งพื้นที่อัลเบอร์ตาเหนือเป็นแหล่งทรายน้ำมันที่สำคัญของโลก กระบวนการผลิตน้ำมันต้องใช้พลังงานมหาศาลในการขุดและส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมหาศาล การผลิตน้ำมันจากทรายน้ำมันยังต้องใช้กระบวนการกลั่นที่ต้องลงทุนและใช้พลังงานอย่างมาก ทำให้ของเสียทั้งทราย น้ำ และสารพิษจากน้ำมันดินจำนวนมากที่ถูกปล่อยลงบ่อน้ำทิ้งจนแทรกซึมลงในดิน ทำลายระบบนิเวศและน้ำจืดในบริเวณใกล้เคียง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่ Short เสนอคือเนื่องจากแหล่งพลังงานน้ำมันนี้ตั้งอยู่ในเขตอนุรักษ์ของชนพื้นเมืองอินเดียน การส่งเสริมการขุดเจาะน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าวเท่ากับว่ารัฐบาลได้อนุญาตให้ทำลายปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของชนพื้นเมือง ดังคำร้องทุกข์ของชาวพื้นเมืองว่า “ทรายน้ำมันกำลังฆ่าพวกเรา” (หน้า 159) เพราะน้ำจืด อาหาร และพืชต่างปนเปื้อนสารพิษ

ส่วนกรณีของออสเตรเลียที่มีการผลิตพลังงานแก๊สจากถ่านหิน (coal seam gas) ซึ่งกระบวนการผลิตต้องมีการระเบิดชั้นหินโดยสารจำพวกโปแตสเซียมคลอไรด์และการหลอมละลายด้วยน้ำจำนวนมาก ทรายและสารเคมีจะถูกปั๊มลงในชั้นหินด้วยแรงอัดจำนวนมาก ทำให้เกิดการทำลายพื้นผิวดินบริเวณนั้น กระบวนการผลิตดังกล่าวได้ส่งผลทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างมาก เช่น เกิดการปนเปื้อนสารมีเทน แหล่งน้ำปนเปื้อนสารพิษ เกิดมลพิษทางอากาศ และเกิดการขยายสู่พื้นที่ที่เป็นที่อาศัยของชาวอะบอริจิน

ทำให้ชาวอะบอริจินไม่สามารถอาศัยในพื้นที่ตัวเองได้อีกต่อไปเมื่อผนวกกับนโยบายที่รัฐบาลเสนอให้ย้ายถิ่นผ่านการเช่าที่ดินยอมส่งผลให้ชาวอะบอริจินไม่สามารถดำรงวิถีชีวิตและส่งผ่านวัฒนธรรมของตัวเองไปสู่รุ่นต่อไปได้อีก

การฉวยใช้แรงงาน การค้ามนุษย์ และการฆ่า

ชาวทมิฬในศรีลังกาต้องเผชิญเหตุความรุนแรงถึงตายหลายต่อหลายครั้ง โดยเฉพาะจากเหตุการณ์การฆ่าหมู่โดยทหาร มีการประเมินว่าในปี 2529 ทหารของศรีลังกาฆ่าชาวทมิฬเฉลี่ยเดือนละ 233 คน หรือประมาณ 7 คนต่อวัน ขณะที่เมื่อ พ.ศ. 2552 มีสถิติว่าทหารศรีลังกาฆ่าชาวทมิฬเพิ่มสูงขึ้นเป็น 33 คนต่อวันหรืออาจมากกว่านั้น (หน้า 111) นอกจากนั้น ผู้หญิงชาวทมิฬตกเป็นเป้าหมายของการกระทำความรุนแรงด้วยการทำให้หายตัวไปหรือถูกข่มขืน จนกลายเป็นเรื่องประจำวันในพื้นที่ทางเหนือและทางตะวันออกของศรีลังกา (หน้า 112-113) แม่หม้ายและกลุ่มแม่บ้านถูกบังคับให้มีความสัมพันธ์ทางเพศโดยกองกำลังรักษาความปลอดภัยและหน่วยงานรัฐบาลบางครั้งเพื่อแลกกับการได้งานทำ และที่เลวร้ายกว่าก็คือในบางกรณีผู้หญิงเหล่านั้น (แม่บ้าน แม่หม้ายรวมทั้งเด็กผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่า 14 ปี) อาจถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศโดยสามีและครอบครัวของตนเอง

การมองปรากฏการณ์ต่อสู้เพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ทั้ง 4 กรณีผ่านนิยามการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของ Lemkin¹ ที่เสนอว่าการพยายามให้เผ่าพันธุ์ใดเผ่าพันธุ์หนึ่งไม่ได้จำกัดแค่การทำลายทางกายภาพหรือการฆ่าคนเป็นจำนวนมากเท่านั้น หากเป็นความพยายามทำให้ชนเผ่าพันธุ์นั้นหายไปจากความทรงจำ ลืมเลือนอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของชนเผ่าพันธุ์นั้นจนหมดสิ้น การจะบรรลุผลดังกล่าวได้นอกจากจะทำให้การมีชีวิตอยู่ยากลำบากแล้ว การส่งผ่านวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่นก็就会被สร้างเงื่อนไขให้ไม่สามารถกระทำได้อีกไม่ว่าจะเป็นการยึดผืนดินทำให้คนพื้นถิ่นกลายเป็นคนอื่นในพื้นที่ของตนเอง

การทำลายรูปแบบทางสังคมในด้านต่างๆ ภายใต้วาทกรรมการพัฒนาทำให้ชนเผ่าไม่สามารถส่งผ่านอัตลักษณ์วัฒนธรรมของพวกเขาสู่รุ่นลูกหลาน

และฉกฉวยทรัพยากรจากแผ่นดินที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของชนเผ่า ทำให้พวกเขาไม่สามารถดำรงชีวิตตามรูปแบบที่พวกเขาสามารถเลือกได้ด้วยตนเอง และประการที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ทำลายสิ่งแวดล้อมจนชนเผ่าเหล่านั้นต้องเผชิญกับความยากลำบากและโรคภัย

การกระทำเหล่านั้นอาจมีที่มาโดยการอ้างเหตุแห่งความจำเป็นของการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือกระทั่งการกระทำ ความรุนแรงโดยตรง หนังสือของ Short จึงแสดงให้เห็นความไม่ครอบคลุมในการนิยามความหมายของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันการฆ่าและการลงโทษความผิดอาญาฐานฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (The Convention for the Prevention and Punishment of the Crimes of Genocide) ของ UN² ได้นิยามไว้ ประการที่สำคัญของหนังสือนี้คือการเปิดเผยว่า การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์อาจกำลังดำเนินอยู่ในสังคมที่พัฒนาแล้ว เกิดขึ้นอยู่ตรงหน้าเราในทุกๆ วัน แต่เราอาจไม่ได้รับรู้ว่าสิ่งนั้นคือการทำลายให้ชนเผ่าบางกลุ่มสูญเสียตัวตน การประสบความยากลำบากในการดำรงอัตลักษณ์ของตนเอง จนในที่สุดพวกเขาก็จะถูกบังคับให้เลือนหายไป หรือตายจากไปโดยปราศจากการรับรู้ว่าพวกเขาเคยมีตัวตนอยู่ในโลกนี้

เชิงอรรถ

¹ Lemkin นำเสนอนิยามการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในช่วงต้นๆ (ค.ศ.1933) ประกอบด้วยศัพท์ 2 คำ คือ Barbarity และ Vandalism โดย Barbarity หมายถึงการทำลายแบบไตร่ตรองล่วงหน้าต่อเชื้อชาติ ศาสนา และกลุ่มทางสังคม ขณะที่ Vandalism หมายถึงการทำลายงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสิ่งแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ดังนั้น หากกลับไปทำความเข้าใจแรกที่ Lemkin นำเสนอไว้ การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์จึงไม่ใช่แค่การทำลายเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ด้วยการฆ่าหมู่เป็นจำนวนมาก และรวดเร็วเท่านั้น หากรวมถึงการมีแบบแผนการกระทำต่างๆ หลายแบบ ที่ต่างก็มีเป้าหมายในการทำลายกลุ่มนั้นๆ ด้วยการทำลายแบบแผนดั้งเดิมของชนเผ่าที่ถูกกระทำและสถาปนาแบบแผนใหม่ของกลุ่มที่เป็นผู้กระทำ

² The Convention for the Prevention and Punishment of the Crimes of Genocide เป็นอนุสัญญาที่ที่ประชุมใหญ่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 1948 มีผลบังคับใช้เมื่อ 12 มกราคม 1951 นิยามการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ว่า “เป็นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ ที่กระทำลงโดยเจตนาที่จะทำลายกลุ่มชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ชนชาติหรือศาสนา ทั้งหมดหรือบางส่วน คือ 1) ฆ่าสมาชิกกลุ่ม 2) เป็นเหตุให้สมาชิกกลุ่มเกิดอันตรายอย่างรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจ 3) กระทำการโดยการไต่ตรองไว้ก่อนถึงผลที่จะทำให้เกิดการเสื่อมโทรมทั้งร่างกายและจิตใจของสมาชิกกลุ่มทั้งหมดหรือบางส่วน 4) บังคับใช้มาตรการที่จะจำกัดการให้กำเนิดของกลุ่ม และ 5) บังคับให้เกิดการโยกย้ายเด็กของกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง

